

“DORI MODDALARINING NOJO‘YA TA’SIRLARI”

Tuzuvchi: **Anorbayeva Muxabbat Mirzakarimovna**

Chortoq Abu Ali ibn Sino nomidagi

jamoat salomatligi texnikumi

Umumkasbiy fanlar kafedrası

Farmakologiya va retseptura asoslari fani

Katta o‘qituvchisi

Dori moddalarining nojo‘ya ta’sirlari — bu dori vositasi davolovchi dozada qo‘llanganda ham yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan istalmagan yoki zararli ta’sirlardir.

Asosiy turlari

1. Allergik ta’sirlar

Teri toshmasi

Qichishish

Shish

Anafilaktik shok

Masalan, ayrim antibiotiklar allergik reaksiyaga sabab bo‘lishi mumkin.

2. Toksik ta’sirlar

Dori yuqori dozada yoki uzoq muddat qabul qilinganda paydo bo‘ladi.

Jigar, buyrak, yurak yoki asab tizimiga zarar yetkazishi mumkin.

3. Mahalliy ta’sirlar

Dori yuborilgan joyda og‘riq, qizarish yoki yallig‘lanish kuzatiladi.

4. Idiosinkraziya

Organizmning tugʻma, individual xususiyatlari tufayli doriga noodatiy reaksiya berishi.

5. Teratogen taʼsir

Homilador ayol qabul qilgan dori homilaning rivojlanishiga salbiy taʼsir koʻrsatadi.

6. Mutagen taʼsir

Dori irsiy material (DNK)da oʻzgarishlar keltirib chiqaradi.

7. Kanserogen taʼsir

Uzoq muddat qoʻllanganda saraton rivojlanish xavfini oshirishi mumkin.

Nojoʻya taʼsirlarning sabablari

Dori dozasiining notoʻgʻri tanlanishi

Oʻzbilarmonlik bilan dori qabul qilish

Bir nechta dorilarni bir vaqtda qabul qilish

Allergiyaga moyillik

Yosh va surunkali kasalliklar

Oldini olish

Dori vositalarini faqat shifokor tavsiyasi bilan qabul qilish.

Belgilangan dozaga qatʼiy rioya qilish.

Nojoʻya taʼsirlar paydo boʻlsa, darhol shifokorga murojaat qilish.

Xulosa:

Dori moddalarining nojo‘ya ta’sirlari davolash jarayonida uchrashi mumkin bo‘lgan istalmagan reaksiyalardir. Ularni bilish va oldini olish bemor xavfsizligini ta’minlash hamda davolash samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega.